

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In Capitală: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
 In Districtele: " 1 an 26 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
 In Străinătate: " 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In România: La administrație, Tipografia Stefan Mihăilescu, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondenți ziarului din județe.
 In Paris: La Société Haras, place de la Bourse, 8.
 In Viena: La Heinrich Schalke, I, Wollzeile, 12, Biouroul Central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
 In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, No. 58, Biouroul de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE:

Linia mică pe pagina IV . . . . . 30 bani.
 Reclame pe pagina II-a 5 lei. | Reclame pe pagina III-a 2 lei.
 Scrisorile nefrancate se refuză.
 Articole nepublicați nu se înapoiază.
 Pentru inserții și reclame, redacțunea nu este responsabilă.

OBSERVATORIUL METEOROLOGIC

Buletin atmosferic, Mercur 9 Ianuarie

Elemente climatice	ERI		AZI
	2 ore p.m.	8 ore seră	
Temperatura aerului la umbra . . .	-4.0	-3.4	-4.0
" " maximă . . .	—	3.2	—
" " minimă . . .	—	4.5	—
" " fără apăstror. . .	-3.8	-3.5	-4.0
Barometrul redus la 0 . . .	757.3	758.3	758.6
Tensiunea vaporilor în milimetri . . .	1.3	1.4	1.8
Umiditatea relativă în prezent . . .	39	39	55
Vântul { direcția dominată . . .	E.N.E.	E.N.E.	E.
" " intensitate medie . . .	16.8	9.1	4.7
Evaporatiunea apelor . . .	0.3	0.2	0.3
Ploaia . . .	0.6	0.4	0.0
Actinometru (0-100) . . .	7.9	—	4.6
Nebulositatea (0-10) . . .	40	40	9

ceasta e mai mult de căt cere legea și până acum băncile nici odată n'au avut o rezervă așa de mare.

Anvers, 18 Ianuarie

S-a arestat ieri un individ bănuit a fi autorul asasinatului din Frankfurt și care zice că e fratele unui oare-care Bernard cu locuință aici; el a fost deja condamnat pentru înaltă trădare în Lipsca la doar an și jumătate închisoare. De cănd a fost pus în libertate se zice că a primit de două ori banul de la socialistul Most. Semnalamentele asasinatului presumtiv, date de poliția de Frankfurt, se potrivește asupra.

Berlin, 18 Ianuarie.

Hasan-Fehmi-pașa a stat două zile în Berlin, unde a văzut pe printul Bismarck. În cucerile noastre diplomatice nu se crede că misiunea să va avea rezultate imediate; aceasta misiune este esențialmente politică și puterile vor să termine cu situația financiară din Egipt și apoi propunerile turcești vor putea face obiectul unor negocieri.

Serviciul telegrafic al , Rom. Lib.⁴
10 Ianuarie. 1885—3 ore 20 m. seara.

Londra, 20 Ianuarie.

Să zice în cucerile politice din Londra că Italia a manifestat dorință să ocupe Massa-ach și că lordul Granville a susținut această cerere a guvernului italian pe lângă Egipt, care ar fi refuzat să o admînă.

Londra, 20 Ianuarie

Ziarele engleze resping propunerile puterilor.

"Standard" califică de "fantomă" concertul europeu.

Roma, 20 Ianuarie.

Camera a aprobat cele 6 articole d'antău ale convențiunii orășenești drumurilor de fier. Articolul 6 hotărâșează durata contractelor cum zicea proiectul ministerial, la trei perioade de 20 de ani fiecare, și menționează clausa că după anul înaintea expirării întâiului și celui d'al doilea perioadă, guvernul și concesionarii vor putea denunța contractele.

Viena, 20 Ianuarie.

Numele contelui Hohenwart ca președinte al curții supreme de Conturi, în locul printului Adolf de Auersperg, decedat de curând, este oficială.

(Havas).

A se vedea ultime știri pe pagina III-a

BUCURESCI, 9 Ianuarie

Nu e lucru mare a spune că, în acțiunea politică, ca și în orice altă lucrare, trebuie să cunoști limpede și cu deosebită claritate.

punctul de plecare său unde te afli;

punctul final său unde vrei să ajungi; și.

mijloacele prin cari poți păsi sigur și treptat dintr-o situație reală la un scop dorit.

Așa de lesne sunt de înțeles aceste trei condiții, în căt nici nu e trebui să sătărum asupra lor. Nimeni, credem, nu va ridica nemodirii asupra acestor adevăruri.

Greutatea insă vine, și e destul de mare, că voim să ne dăm bine seamă de fiecare din aceste trei condiții. Să aici încep deosebirile între cei ce se pretind oameni politici și aceia cari intrădeverbă sunt oameni politici.

Nu e ușor a sci, bunioară, pe deplin lămurit starea în care se găsește astăzi țara. Nu e ușor să alegea un scop politic clar și bine determinat. Nu e ușor a cunoaște mijloacele sigure de a ajunge la acel scop de interes obștesc. Să deosebești se întâmplă ca, chiar atunci când pozezi pe deplin aceste trei condiții, să fii un bun consilier dar un ră om de guvernăm-

ent.

La noi insă, în regatul liberal-constituțional, mândru prin gloria armelor și prin instituțiile politice, că din bărbați, cari fac politică militantă, spornică și folositoare nu e cu puțină?

Cum stăm?
 Responsul ei auză repede: Bine, că zic căt din partidul de la putere; — Rău, că răspund căt din o poziție. Dar căi pot motiva cu

argumente serioase acest bine său acest rău?

Indeobște guvernamentalii sunt optimiști; puțini au simțul exact al unei situații; — opoziționistii mai tot-dăuna văd lucrurile din ce în ce mai rău. Să la urmă și la altii simțul realității este alterat prin considerații de partid și prin socoteală personală. Prea puțini îscapă de sub robirea acestor prejudecăți, cari tulbură seninătatea judecății.

Nu afirmăm că cei cari ocupă o poziție intermedieră, cum suntem noi de pildă în cazul de față, au tot-dăuna dreptate; dar de sigur că aceștia nu cad nici în exagerațiiile unora, nici în exagerațiile celor-alii.

Pentru opoziție totul merge rău, fiind că e d. I. Brătianu la putere. Totul ar merge bine, când în locul d-lui Brătianu ar fi d. G. Verescu și d. Lascăr Catargi.

Pentru mulți din guvernamentalii totul merge bine, fiind că sunt deosebiți la guvern. Nimic n'ar fi bun, când alii ar fi la cărmă.

N'avem atunci dreptul să ne dăm la o parte din aceste curenturi, și să căutăm a cerceta căt se poate de obiectiv starea unde ne aflăm, făind de exagerații și numind lucrurile pe numele lor?

Noi și amicii noștri politici am vorbit tot-dăuna clar, arătând în ce stăm rău și unde nu stăm rău? în ce guvernările să-ău indeplinit datoria și unde nu să-ău indeplinit-o? când vina trebuie lăsată asupra imprejurărilor, când nu? unde răspunderea cade asupra națiunii și unde nu?

Criticile noastre au avut darul să supere și pe opoziționisti și pe guvernamentalii: unii ne-au invinsăvățit de prea ingăduitori, alii de prea severi; dar să au găsit bărbați, puțini dar distinși, cari să ne zică, că micul nostru organ are mult respect de realitate; — aceasta ne-a măngăiat de tot ghimpărul, căcun din confrarii ni-i au înspăt în căruri.

Dar daca cu greu este de a răspunde la intrabarea: Cum stăm? — cu căt mai greu este a răspunde la cele-alte doă întrebări și anume: unde vrem să ajungem? și prin ce mijloace putem să ajungem aci?

La aceste întrebări se încurcă istoria multora din cei ce fac politică surlanică, și încă chiar a unei care scriu mai cu tropos.

E lesne a zice cu un cuvânt: — Vreau să fericirea tău... său a înșira mai analitic, sub pretext de programă politică: — Voim imbunătățirea sortișorilor, prosperitatea economică a statului, ridicarea școalelor, asigurarea justiției, desvoltarea puterilor militare, respectarea drepturilor și indeplinirea datoriei lor, o administrație model și libertatea cetățeanului, etc., etc., și iarăși etc. — Greutatea este nu a înșira la generalitate, de cără răidea altă-data d. C. A. Filis. A ținut o conferință asupra complicității religiei cu Statul. Dumineca viitoare va vorbi d. F. Gesticone despre producție.

Studentii de la facultatea de medicină său au adunat a-sără spre a se înțelege asupra atitudinei de luat sită cu comisiunea de anchetă, care merge încet cu lucrarea sa.

Bătrânu George Golescu din Vălcău, titorul d-rei Pia Brătianu, fost prefect și primar în localitate, a incetat de viață.

D. Ion Brătianu cu familia sa astăzi în Capitală.

Recompensa pentru descoperirea omorilor lui Rumpf, consilier al poliției din Frankfurt, a fost ridicată, prin intervenția Imperatului, la 10.000 mărci.

Tenerul deputat Al. Djuvăra se astăzi în Paris, în virtutea unui congediu, pentru căutarea sănătății.

Scirea dată de „L'Ind. roum.” că alegerile colegiului II de deputați din Brăila au de gând să protesteze în contra absenței d-lui Djuvăra, este departe de realitate, căci alegerile tinerului deputat, o scimă de la fața locului, compătimesc de starea suferință a reprezentantului lor și doresc să lăudă că mai curând să-nțeosă și la postul său.

In urma înjetării din viață a A. S. R. Principelui August de Württemberg. Curtea noastră a luat doliu și zece zile, cu începere de la 5 ale corentel.

In țară pestă bovină nu mai există de căt în cătun Molnița, comună Pilipău; iar zona epizootică este formată numai din comunele Herta, Buda, Orostiana, Pilipău și Mamornița.

Vîntul din zilele astăzi a favorizat a-prinderea mai multor coșuri. Pompierii sunt în oră ce moment gata, și au dat dovezi de multă agerime, în toate cazurile de aprindere ivite în aceste zile.

SERBAREA BOBOZEZII

(Dare de seamă oficială)

Duminică, 6 Ianuarie, în ziua botezului Măntuitorului, la orele 11^{1/2}, de dimineață, M. S. Regele, însoțit de șeful statului-major regal, a mers în trăsura la la Daumont la pavilionul ridicat pe cheiul Dămbovicioi, în fața localului prefecturii de Ilfov, și unde inconjurat de Cassa Sa militară, a assistat la ceremonia sănătății apelor ce s'a oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, incunjurat de înaltul cler, fiind sănătății ministră, d. nr. președintă și membri ai Corpurilor legiuioare astăzi în Capitală, d. primar al orașului cu consiliul comunal, funcționarii superiori ai Statului și d-lui generali superiori cari nu aveau trupe în parada.

In momentul când se puse săntă Cruce în apă și se intona cântecul: „In Iordan botezându-Te Tu Doamne” tunurile de pe dealul Spirei începăru să a salve obiceiuite.

La terminarea ceremoniei, M. S. Regele, sărutând săntă Cruce a bucurat din aiasmă; iar înaltul cleric invocă bine-cuvântările a Tot-Puternicului a supra M. M. L. L. Regelui și Reginelui.

Apoi, M. S. Regele, însoțit de I. P. S. S. Mitropolitul Primat, mersese în procesiune la malul gării unde a assistat la aruncarea săntăi Crucii în apele Dămbovicioi, după tradiționalul obicei.

De aci, Regele se îndreptăza împreună cu toată asistența spre esirea principală, unde primește defilarea trupelor astăzi în parada.

La dreapta Majestăței Sale se află I. P. S. S. Mitropolitul Primat, care, în tot timpul trecerii trupelor, le străpea cu săntă aiasmă.

D. general Cernat, comandantul corpului II de armată, precum și toți ceilalți sefii de corpuș, pe măsură ce treceau pe dinaintea Suveranului, se opreau lăudă loc în dreapta Sa.

După aceasta, M. S. Regele a intrat la Palat.

SÂNTUL SINOD

Discursul d-lui T. Maiorescu

D-lor, am cerut cuvântul fiind că în discursul d-lui Cogălniceanu a fost o parte în privința căreea cred că este bine să se audă în această Cameră și astăzi.

Fără indoială, d-lor, cestunea clerului a inceput a ajunge la ordinea zilei. Este un fel de miscare în toată societatea noastră, în mare parte foarte bună, care în această parte se poate prezenta cu motivele ei la lumina zilei și poate să găsească approbarea tuturor. Dar este și o parte, despre care cred că se poate arăta cu adevăratate ei motive la lumina zilei.

D-lor, ce voiau interpelarea onorabilă d. Oogălniceanu, aşa precum era anunțată? Înțelegel că nu mă voi prața cu scruta intenționarea nimănul, ci voi lăua lăua interpelajuna așa cum a fost desvoltată în Cameră. Așa cum a fost anunțată interpelarea d-lui Cogălniceanu avea de scop a atrage atenționea

d-lui ministru al cultelor asupra căreia legiuirei relativă la călugări. În această privință este de datorie unui deputat de a chema un ministru la respectul legilor, adică ca el să facă pe alții să le respecte. Însă în această proporțiune cestiuinea este foarte mică. Onor. d. Cogălniceanu vă arătat în suși căteva date statistice din care rezultă, că, oră că ar părea de motivată călăgerea d-sale în contra spori- rei călugărilor și călugărițelor, în fapt numărul lor descrește din an în an; din ce în ce se impună și monaștirile și numărul călugărilor. În această privință suntem într-o stare de tranziție sigură în rezultat, tranziție în sensul de a nu se lăsa o prea mare intindere unui element, care, dacă ar deveni prea insins, ar putea fi periculoas pentru Stat. Apoi, onor. Cameră, în această privință nu aveți d-voastră remediu în mână? Nu aveți bugetele, în care sunt trecute toate monastirile și tot personalul lor? Oră în ce moment, când societatea civilă ar voi să reguleze cestiuinea aceasta, are în mână arma sigură. Comisiunea bugetară, care poate reduce numărul călugărilor căt crede, și altă avere nu au astăzii călugării în afara de bugetul Statului. Va să zică intru aceasta nu poate să fie greutate și cestiuinea din acest punct de vedere este aproape irelevanta.

Prin urmare, de ce este vorba în această ocasiune? Vrea d. Cogălniceanu să dea un sprijin miscării preoților de mir în contra clerului nostru înalt? Dacă voi să dăm acest sprijin, este oare bine, d-lor, să venim noi, societatea civilă, societatea laică și să învățăm, să atățăm ura între preoții de mir și între prelații săntului Sinod?

D. M. Cogălniceanu: Cer cuvântul. D. T. Maiorescu: Ceea ce mă face să iau cuvântul este tocmai acela. Să e, impreună cu mai mulți deputați, împărtășesc dorința ca să se facă ceva în această ramură; dar cu căt noi o împărtășim mai mult, cu căt vă mărturisesc căm este teamă de a vedea o cestiuine, care nu se poate duce la bun capăt de căt cu buna înțelegere a tuturor și mai ales cu buna înțelegere între noi și prelații biserici române, de a vedea, zic, o asemenea cestiuine tratată ca armă de învățare pe terenul politic.

D. M. Cogălniceanu: Mai cer o dată cuvântul.

D. T. Maiorescu: Cu această manieră de a trata o asemenea cestiuine, cred că nu vom ajunge la nici un rezultat; și vedeați, d-lor deputați, că era de nedreapta acusarea, pe care o. d. Cogălniceanu a făcut-o unora din prelații nostri, cel puțin în intinderea în care a făcut-o. Aduceți-vă aminte, de ce era vorba. Se zicea întări: se poate ca Sinodul, membrii importanți din Sînod, să vină și să se pună în ceartă cu catolicii, să voiască și rămâne proții lor numai misionari? La noi, unde mai multe era atâtă toleranță, la noi, unde, ca d.e. în județul Roman, sunt sate, cărți pentru a treia parte a locuitorilor catolici? Să vedem, merită prelații nostri această acuzare?

Apoi acolo până mai deunăzi veneau preoții Italieni, și până când au fost lucrurile așa, toată lumea trăia în bună pace. De la un timp încoace său rechemat preoții italieni și se trimis pe acolo preoții unguri, așa în căt este o intreagă agitație de un caracter străin de însăși religie.

De această tendință a preoților un-

guri sunt sigur că guvernul din Pest este străin. Dar sunt în Ungaria, ca în oră ce Stat liber, tot felul de tendințe a diferitelor partide în afară de guvern, și poate de acolo vine miscarea, care are aerul de a face din unii preoți catolici ai județului Români și numai apostoli ai religiunii, ci apostoli cu intenționi vede de agitație naționale politice în contra noastră. (Aplause).

Apoi, d-lor deputați, dacă în momentul de față guvernul terei noastre, dacă toti oamenii noștri politici și în timpul din urmă chiar toată presa noastră (căci și «România Liberă», care avea înainte o altă direcție, și-a schimbat-o astăzi), dacă zic tot că se mișcă în această țară, ca viață publică, se rezesc cu ceea ce mai mare scrupulositate de a se amesteca întru ceva în Statul vecin, unde sunt Români, dacă într-oceastă rezervă absolută noi putem servi ca model de buni vecini: apoi suntem și noi în drept a cere, ca nicei în mijlocul nostru, în țara noastră, să nu se incerce din partea unor Ungheri agitaționii în sensul contrar nouă. (Aplause).

Poate că prelații nostri, mai puțin deprins în formele parlamentare și diplomatici, dar simțind și el unde stă astăzi o parte a cestiuinei, acestor catolici, poate, că nu s-au exprimat tocmai clar. Dar cred că atitudinea lor schimbăță, în ceea ce privesc cazul citat de d. Cogălniceanu, și ar cauza aici, și cred dar că din acest punct de vedere nu merită prelații nostri să fie acuzați așa cum au fost acuzați.

Era un al doilea lucru ce l-a relevat onor. d. Cogălniceanu: cele petrecute între mitropolitii la înmormântarea lui Cuza. Mare Domn a fost Cuza în privința multor acte mari ce le a făcut, și caruștiu întăriti în memoria tuturor, zicea domnul Cogălniceanu. Așa este.

Însă vedeați, d-lor, deosebirea între mărarea curat istorică și între o situație mai mult politică nu se poate face cine de căt după ce a trecut mult timp de la acea mărire istorică. Este probabil că peste 40–50 de ani, istoria are să vorbească în mod nepărtășitor de actele naționale ale lui Vodă Cuza. Dar nu veți tagădui că sub cunții acestea mari despre Vodă Cuza să a incercat pe căt pe colo, ce și drept fără rezultate puternice, dar în fine tot să a incercat pe căt pe colo a se face o agitație, care nu scu dăca a avut tot-dă-nna de scop exclusiv interesul Istoriei universale și paza panteonului celebritatilor noastre trecute, fără nici o tendință de actualitate sau de viitor. Si așa fiind, să a intemplat să moară principale Cuza în nicio momente, în care istoria nepărtășitoare era greu de despărțit de politica militantă, și în asemenea momente a fost el înmormântat în țara, la Ruginioasa.

Să putem întări, și aceasta nu este prea greu de închipuit, ca cu această ocasiune să via și unii oameni, cără nici măcar cenușa și maștarea morții nu au respectat-o în destul pentru a lăsa înaintea ei să tacă interesele momentane de partid. Să putem întemplat d.e. ca cu această ocasiune să se facă demonstrații de politica zilei, și când, fără a voi, neavând scopul acesta, dar în fine coexistent cu acesta, un prelat al terei provoca pe mitropolitul primat într-un mod cam deschis, să ia o parte mai demonstrativă la această ceremonie, vă par că este așa de straniu din partea primății, reposuștilui Nifon, ca să zică: nu

intru pe această cale și nu găsește bine că intră fratele meu din Iași pe această cale?

Apoi, onor. Adunare, ce vom noi? sunt multe lucruri rele în clerul nostru, care trebuiește indreptate, și onor. d. N. Ionescu și toti noi ne vom asocia cu d. Cogălniceanu la oră ce îndrepătare sănătoasă a lucrurilor; dar un lucru bun are clerul nostru: nu prea face politică militantă, prelații nostri nu fac întrighe politice în Stat; nu fac agitații în contra guvernelor noastre.

Ați văzut vre un mitropolit la noastră care să fi încercat să țină în eșec pe guvern, cum s'a întemplat d.e. în Serbia? Asemenea lucruri nu se întemplă la noi. În totalitate prelații nostri nu lasă în linisice în ceea ce privesc direcția politicii a societății civile.

Ce trebuie să voim noi acum?

Am voi noi oare să se amestecă prelații mai mult și într'un mod mai accentuat, mai activ, în această privință? Nu cred.

Prin urmare, de ce să ne mirăm, dacă mitropolitul primat a intervenit ca să nu se facă nici o demonstrație politică cu ocasiunea înmormântării repausului Cuza-Vodă?

Eu cred că bine a găndit acel Primat, când a găndit în acele momente, că putându-se produce o agitație de către clerul nostru de a ridica un glas slab în favoarea conlucrării a noastre tuturor pentru această reformă împreună cu inișii episcopii. Căci nu este nimic mai periculos de căt ca societatea civilă, care nu tolerează ca să se amestice biserică între ale ei, să se amestice ea într'un mod dușman intru ale bisericelor. Nu trebuie să ne înșirăm un așa de puternic mijloc de întărire al poporului nostru.

Pentru ca să ajungem la această re-

formă în bună și pacnică lucrare, prima cerință este respectarea bisericii și a reprezentanților ei din partea noastră. (Aplause.)

săpăm autoritatea cu interpelările de acesea? Nu mai înțeleg. Eu cred, că ar trebui ca cu totii împreună, și cu ei împreună, să procedăm la îndreptare, și oră ce desbinare și învrăjire, care cu această ocazie introducem noi laicii în contra episcopilor, este o întărire a acestor opere de reformă, și onor. d. Cogălniceanu, care cu drept cuvânt ne-arată însemnatul rol național, ce lău avut prelații nostri în 1857, nu poate să ne facă să credem, că astăzi ar trebui să incepem un fel de răsboiu civil în contra episcopatului român!

Onor. Cameră, convins, ca și d-vos-tră toti, că se simte rău și că cu totii avem dorința de a remedia, m'am crezut dator de a ridica un glas slab în favoarea conlucrării a noastre tuturor pentru această reformă împreună cu inișii episcopii. Căci nu este nimic mai periculos de căt ca societatea civilă, care nu tolerează ca să se amestice biserică între ale ei, să se amestice ea într'un mod dușman intru ale bisericelor. Nu trebuie să ne înșirăm un așa de puternic mijloc de întărire al poporului nostru.

Pentru ca să ajungem la această re-formă în bună și pacnică lucrare, prima cerință este respectarea bisericii și a reprezentanților ei din partea noastră. (Aplause.)

DIN AFARA

Cestiuinea egipteană

Intr-o din zilele trecute ambasadorul francez din Londra a remis Foreign-Officiului contra-propunerile opuse de cabinetul francez la propunerile engleză, a căror substanță am făcut-o cunoscută mai de-unăzăi. Contra-propunerile așa au fost — zice «Temps» — concertate între Franța, Germania, Austria-Ungaria și Rusia, și reprezentanții celor trei imperii vor remite neînțiată la Londra răspunsuri asemănătoare celuial ambasadorului francez.

Acordul e complet — adaugă numita foaie — între cele trei puteri ale Nordului și guvernul Republicii și numai din deferență către Marea Britanie cabinetele din Paris, Berlin, Viena și Petersburg au crezut că trebuie să înălțeze forma unei note identice și să multeze în remiterea răspunsurilor lor.

Prussia

Mai deunăzi s'a deschis sesiunea Landtagul prusian de către d-nu de Puttkamer, vice-președintele Consiliului și înșirințat cu portofoliful de interne. Interesul discursului Coroanei este mediocru, cel puțin pentru străinătate. Într-adevăr, relațiile externe sunt o afacere a imperiului, nu a regatului; ele și a resortul, nu în Landtag, ci în Reichstagul german.

Mesagiul regal prezintă o lacună, relevată și de foile germane: el nu pomeneste nimic despre conflictul eclesiastic. Din această tăcere se poate conchide că prințul Bismarck are de gând să lasă cestiuinea deschisă și să aștepte semne de condescendență și de bună voință din partea Centrului, înainte de a să modifice procedurile față cu clerul catolic. Discursul vorbește mai multă despre situația financiară a Prusiei; ea este excelentă în sine, căci bugetul arată un excedent în venituri de 20 milioane mărci. Echilibrul bugetar al regatului este cu toate acestea

vindecare care să se poată cunoaște și nu poate cunoaște și mai cu osebire principala frumusețe și defectele sale, de căd după ce lău cît și studiat nu în traducții ci în operile sale originale.

Așa dar cunoștința profundă a limbii engleze și ață de indispensabilă, în căt nici nu poate veni în minte a o pune în dubiu la onorabilul conferențiar; vom profita din contră de această cestiuine pentru a aduce un elogiu varierilor facultățile d-lui Ventura, stabilind mai dinainte că, în atar circumstanță negresit, d-sa avea și știință literară suficientă și competență necesară, spre a trata subiectul și ne vom mulțumi a probă că, din nenorocire, nu și a înțeles rolul.

D-l Ventura a căutat să răsuță succesul său un compilator, când lău era atât de facil să răsuță un om de știință.

Când d-sa afirmă, că un conferențiar

nu poate de căt compila se înșeală, și

aceasta nu e prea important, dar în acelaș timp abdică la personalitate, și aceasta e mai grav.

cam turburat prin exigentele crescănde ale imperiului, care anul acesta reclamă 24 milioane mărci contribuționă matriculară mai mult de căt de ordină; va fi necesar un imprumut spre a acoperi deficitul.

ITALIA

Indată ce s'a deschis Camera, oponenții a inceput o luptă crâncenă contra guvernului. Un potop de interpelări asupra faptelor relative la afaceri exterioare a năpădit în zilele trecute asupra ministerului italian. S'a înțepălat asupra politicii coloniale; d. Brunialti a pus cestiuu asupra măsurilor pe care Cabinetul are de gând să le ia spre a face să se respecte în Africa prestigiul și interesele regatului; d. Camporeale a depus o interpellare asupra atitudinii Italiei față cu ocupanții de teritorie, indeplinite sau anunțate de diverse puteri; d.d. Beristi și Languinetti au cerut să se informeze asupra motivelor expulzării din Berlin a d-lui Cirmeni, corespondentul ziarului «Diritto». În fine d. Solimbergo a prezentat un raport asupra proiectului de lege relativ la portul Assab.

ATENEUL ROMAN

Căte-văcinvinte asupra conferinței d-lui Ventura: «Shakespeare».

Eșiam de la conferința d-lui G. Ventura și căt s'o mărturisesc, nu eram entuziasmat de modul cum conferențiarul înțelesese și tratase subiectul său.

Înțempliera făcu să mă întănesc cu un amic care, să vede, că se află sub același impresiune, căci m'zise: «Fă o critică d-lui Ventura».

Ne gindindu-mă mai mult: «fii sigur» răspunsei. Ved acum căt de grea m'este sarcina, dar sunt angajat, și trebuie să mă execut.

D. Ventura va tine compt de circumstanțe și mi-e destul a face apela inteligența sa pentru a fi sigur că, contrariul celor mai mulți conferențiaři care nu permit de căt sămărește ideilelor său teorilor ce produc, d-sa nu se va ofusca de o critică ce nu am căutat.

De la început, un lucru ni se pare inconștabil: nu poate cine-va vorbi de Shakespeare fără a lău cunoașce și nu poate cunoașce și mai cu osebire principala frumusețe și defectele sale, de căd după ce lău cît și studiat nu în traducții ci în operile sale originale.

Așa dar cunoștința profundă a limbii engleze și ață de indispensabilă, în căt nici nu poate veni în minte a o pune în dubiu la onorabilul conferențiar; vom profită din contră de această cestiuine pentru a aduce un elogiu varierilor facultățile d-lui Ventura, stabilind mai dinainte că, în atar circumstanță negresit, d-sa avea și știință literară suficientă și competență necesară, spre a trata subiectul și ne vom mulțumi a probă că, din nenorocire, nu și a înțeles rolul.

D-l Ventura a căutat să răsuță succesul său un compilator, când lău era atât de facil să răsuță un om de știință.

Când d-sa afirmă, că un conferențiar

nu poate de căt compila se înșeală, și

aceasta nu e prea important, dar în acelaș timp abdică la personalitate, și aceasta e mai grav.

Cu toate că nu mai eram tocmai mulțumit șoricel despre care vorbește fabula, și care în tot ce vede găsește un suport de mirare, de admirăriune sau de spaimă, căzu, chiar de la începutul acestei călătorii, într-o gresală care făcu să răză mult pe stăpân meu, și mă făcu să fiu luat peste picior de děnsul până la sosirea noastră în Pau.

Plecăsem din Bordeaux de șapte sau de opt zile, și după ce am urmat mai întâi malurile Garonei, am părăsit acest rău la Langon și am luat drumul spre Mont-de-Marsan, care se infundă mereu prin dealuri și văi. Nu mai erau paci vii, nici livezi, ci numai păduri de pin și crânguri stufoase. D-o-dată, casele devinării mai rare, mai miseraibile; apoi ne găsim în mijlocul unei cămpii imense, care se întindea în fața noastră căt vedeam cu ochii, cu ușoare undulații pe děnsa. Nicăi un loc cultivat, nici o pădure, numai păment gol și cenușiu în depărtare, și, aproape de noi, de a lungul drumului acoperit de un mușchiu catifelat, se vedea plante uscate.

— Iată-ne în Lande, zise Vitalis; avem două-zeci sau două-zeci și cinci de leghe să facem în acest desert. Iată și picioarele la spinare.

Nu numai în picioare trebuie să mă pun curajul, dar și în cap și în inimă; căci, a umbra

Sub interesul unui subiect or că de mare, auditorul caută, și cu drept cunoscătorul celu ce îl tratează.

De aceea credem, că d-l Ventura ar fi trebuit să ne arate impresiunile resemnătării, când a citit și a văzut jucat pe Shakspeare și comparând operele acestui autor cu sentimentul frumosului ideal, ce fiecare poate în sine, să îl fi judecat. — Astfel înțelegem noii romani unui literat.

Conferențiarul însă a cugetat cu totul altfel. — D-sa, după un mic preambul, descrie starea societății engleze sub domnia Elisabeta și trage concluzia, că în asemenea timpuri tragedia nu putea să nu nască și că circumstanțele au făcut pe Shakspeare.

Să abuseză de cătă timp de teoria influenței mijlocului. — Fără a nega, îi contestăm, mai cu osebire în cazul de față, virtutea divină ce îi atribuie d-l Ventura.

Sunt dispusă mai mult a impărtăși opinia d-lui H. Taine, care în volumul II al istoriei literaturii engleze, zice vorbind de Shakspeare: «Tout vient du dedans chez lui, je veux dire «de son âme et de son génie ; les circonstances et les dehors n'ont contribué que médiocrement à le développer».

De altintrele credem, că ar fi fost mai nemerit, ca conferențiarul să ne fi expus starea teatrului în Anglia, când Shakspeare se arăta pe dënsul. Putea să ne descrie situația artelor dramatice la acea epocă și influențele diverse ce o făceau să existe în debutul ei; era ocasiunea dă vorbi de resursele materiale ale teatrului precum și de condițiile autorilor și a artiștilor dramatici.

Acestea sunt niște cestiușe cari ni se par foarte imporante pentru studierea și înțelegerea operelor lui Shakspeare și prin consecință a lui Shakespeare chiar.

Identitatea de efecte nu ni se pare naturală acolo unde nu există identitate de cause.

Germanii s-au inspirat din Shakspeare și l-au imitat; dar la acea epocă ei scurtașă jugul literaturii franceze, penibil prin riguroșul său clasicism unui popor cu aspirații de emancipare intelectuală. — Altfel concepea Germanii arta dramatică și lăvea acea tendință a se contopi în elementul antic. — Contrarii francezilor și italienilor, cari erau imbătiți de tradițiile spiritului roman, ei considerau formă ca secundară și nu se spuă a o separa de fond.

Motivul legitim pentru a și justifica revolta le lipsea și lăsă în Shakspeare.

Dramaturgul englez, cu spiritul său generalizator, rupsese lanțurile clasismului; în operele sale se găsea o putere psihologică care realizează un ideal al "frumosului" conform geniului raselor teutonice și de aceea densă și imbrățișă cu entuziasm și se adăpătă la ideile și sentimentele sale.

«Hamlet e Germania!» exclamă Freiligrath.

Italienii și Francezii rămăseră din contra fideli admiratori ai idealului antic.

Nu vom discuta dacă bine sau răcut, nu vom arăta că romantismul a servit rău intereselor Germaniei; dar vom zice că noi, sub influența raselor, am cugetat și am simțit în tot-dăuna națională insă, dar această nu însemnează că năștă admirație și că pieșele lui când se reprezintă năștă succese.

Mărturii contemporanilor spun contrariul. — Dryden îl consideră superior lui Corneille și lui Racine și cele mai mari triumfuri ale lui Betterton, vestitul comedian al restaurației, erau în Othello, Hamlet și Macbeth.

Dar acum, ce e drept, a existat o eclipsă fie chiar parțială a renumei lui Shakspeare și e interesant să explică cauza.

Oh, aci d-nul Ventura e tare.

«Oamenii mari ca și muntii, zice d-sa, pentru a fi văzuți în toată splendoarea lor, trebuie să fie priviți de la oare-care depărtare.»

Aceasta nu e serios. — Dacă am admite o asemenea teorie, ar trebui să vedem reproducându-se acest fenomen în toate țările cari au dat naștere la oamenii mari. — De ce nu s-a întâmplat aceasta cu Corneille și Racine în Franța, cu Goethe și Schiller în Germania etc; dice astăzi nu vedem reprezentându-se Sofocle și Euripid, și cum se poate concilia admirarea omului intregi pentru Victor Hugo?

Mic trebuie să îl pară acest autor d-lui Ventura!

Altele sunt cauzele, și dacă conferențiarul și-ar fi dat osteneala să complice cel puțin, după cum și propuse, ar fi găsit că d. Mézières în studiul său.

«La longue éclipse de la renommée de Shakspeare s'explique par deux causes principales : par la nouvelle composition du public qui assistait aux représentations dramatiques et par la prédominance du goût français que Charles II rapportait de la cour de Louis XIV.»

Nu văd să fie cestiușe de munte. — Trecând la o altă ordine de idei d. Ventura, după ce ne spune că, grație propagandei lui Voltaire, teatrul lui Shakspeare n'a exercitat nici e înfluiri în Franța, ne vorbesc de influență lui în Germania și ne arată că a contribuit la dezvoltarea artei dramatice în această țară.

Influența unui spirit mare se manifestă prin imitaționile ce dănsul provoacă, zice d. Mézières.

Aceea deci dreptate conferențiarul, căci știut este că Goethe și Schiller, cei mai mari poeți ai Germaniei, din Shakspeare s-au inspirat.

«Imitații pe celebrul dramaturg englez» exclamău criticii germani din acea epocă, și acest consiliu era cu sfîrșit urmat.

Conferențiarul nu se opresce la aceste considerații și pentru prima oară găsește de cuiușă să și exprime o opinie personală.

Oh, d-sa poate în liniste să îl revendice paternitatea. — Într-adevăr conferențiarul speră «că fenomenul constat în Germania se va reproduce în România și că Schakspeare, inovatorul teatrului german, va fi inovatorul teatrului Român.»

E foarte simplu, dar nu pricepem. În imaginea sa de artist d. Ventura vede negreșit mai departe de cătă profanii, dar ar trebui cel puțin, să cerce a ne comunica impresiunile noastre nu este dat să le percepe.

D-nu Ventura speră, crede; dar pentru cari anume motive? D-sa, exagerând discrepanța, n'a vrut să ne o spue.

In riscul dă să drobi iluziile conferențiarului, îi vom declara că, în ceea ce ne privesc, nu zârmim nici un indicu care să ne facă să prevedem apariția acestei aurore literare pe boltă națională.

Identitatea de efecte nu ni se pare naturală acolo unde nu există identitate de cause.

Germanii s-au inspirat din Shakspeare și l-au imitat; dar la acea epocă ei scurtașă jugul literaturii franceze, penibil prin riguroșul său clasicism unui popor cu aspirații de emancipare intelectuală. — Altfel concepea Germanii arta dramatică și lăvea acea tendință a se contopi în elementul antic. — Contrarii francezilor și italienilor, cari erau imbătiți de tradițiile spiritului roman, ei considerau formă ca secundară și nu se spuă a o separa de fond.

Motivul legitim pentru a și justifica revolta le lipsea și lăsă în Shakspeare.

Dramaturgul englez, cu spiritul său generalizator, rupsese lanțurile clasismului; în operele sale se găsea o putere psihologică care realizează un ideal al "frumosului" conform geniului raselor teutonice și de aceea densă și imbrățișă cu entuziasm și se adăpătă la ideile și sentimentele sale.

«Hamlet e Germania!» exclamă Freiligrath.

Italienii și Francezii rămăseră din contra fideli admiratori ai idealului antic.

Nu vom discuta dacă bine sau răcut, nu vom arăta că romantismul a servit rău intereselor Germaniei; dar vom zice că noi, sub influența raselor, am cugetat și am simțit în tot-dăuna națională insă, dar această nu însemnează că năștă admirație și că pieșele lui când se reprezintă năștă succese.

Mărturii contemporanilor spun contrariul. — Dryden îl consideră superior lui Corneille și lui Racine și cele mai mari triumfuri ale lui Betterton, vestitul comedian al restaurației, erau în Othello, Hamlet și Macbeth.

Dar acum, ce e drept, a existat o eclipsă fie chiar parțială a renumei lui Shakspeare și e interesant să explică cauza.

Oh, aci d-nul Ventura e tare.

«Oamenii mari ca și muntii, zice d-sa, pentru a fi văzuți în toată splendoarea lor, trebuie să fie priviți de la oare-care depărtare.»

Aceasta nu e serios. — Dacă am admite o asemenea teorie, ar trebui să vedem reproducându-se acest fenomen în toate țările cari au dat naștere la oamenii mari. — De ce nu s-a întâmplat aceasta cu Corneille și Racine în Franța, cu Goethe și Schiller în Germania etc; dice astăzi nu vedem reprezentându-se Sofocle și Euripid, și cum se poate concilia admirarea omului intregi pentru Victor Hugo?

Mic trebuie să îl pară acest autor d-lui Ventura!

Altele sunt cauzele, și dacă conferențiarul și-ar fi dat osteneala să complice cel puțin, după cum și propuse, ar fi găsit că d. Mézières în studiul său.

«La longue éclipse de la renommée de Shakspeare s'explique par deux causes principales : par la nouvelle composition du public qui assistait aux représentations dramatiques et par la prédominance du goût français que Charles II rapportait de la cour de Louis XIV.»

nat cu examinarea moralei în teatrul lui Shakspeare.

D-nu Ventura a crezut că poate studia pe Shakspeare afară din opere și aceasta în opoziție cu d. Taine, care zice: «Si l'on veut connaître Shakspeare de plus près, c'est dans ses œuvres qu'il faut le chercher» și cu d. Mézières care se exprimă astfel: «Ses œuvres en disent plus sur sa vie que ses contemporains.»

Semnăm aci, că o curiozitate, profundă și continuă antipatie de idei între d-nii Taine și Mézières, pe d-o parte, d-nu Ventura pe d-ală parte.

Conferențiarul a terminat zicând:

«Cine n'a citit pe Shakspeare nu e om intreg; »

«Cine l'a citit și nu l'a înțeles nu e om.»

Ne vine greu a ne impăca cu ideia, că omenirea a început de la Shakspeare, dar or cum ar fi d-nu Ventura să suferă foarte mult. Detonația unei făciușă de către cea produsă de iarbă de păscă, se supoză că o bombă de dinamică fusese așezată la poarta principală. Fragmente de mașină infernală s'a găsit pe lângă case. Nu există indicații asupra culabililor.»

Din Melburne în Australia se anunță, că s'a înținut întruniri în toată țara spre a se protesta contra anexiunii Guineei de către Germania. Presa întregă se declară contra anexiunilor făcute de națiunile străine în Pacific.

Daily Chronicle" (publică următoarea de pește din Warrminster în Anglia):

«Ieri seara pe la șapte ore, a fost o ex-

plorare a ospitalul primăriei, ale căruia edi-

ficie au suferit foarte mult. Detonația unei

făciușă de către cea produsă de iarbă de

păscă, se supoză că o bombă de dinami-

că așezată la poarta principală. Frag-

mentele de mașină infernală s'a găsit pe

lângă case. Nu există indicații asupra cul-

abililor.»

In provincia Grenada, Spania, numărul total al caselor distruse prin cutremurul de

pămînt este urcă la 3,240 și 470 din caselor mai

măsuță și puțin striccate.

Regele s'a întors la Guevejar la Gre-

nada, săcind un drum prea penibil din cau-

tul lui Wiest și băndă de lăutari a cunoscu-

țului Padureanu vor executa cele mai noi

arii de dans și de salon. — Intrarea pentru o persoană 3 lei;

pentru d-nii ofițeri 2 lei cu garderoaba.

SALA BOSEL. — Astă-seară, 9 Ianuarie

1885, se va da de către societatea Carpa-

tită Mare bal pentru sporierea fondului soci-

etății; între altele jocuri obișnuite se va juca

Româna. Intrarea pentru o persoană 3 lei;

pentru familiile 5 lei.

BALURI DESCHISE

TEATRUL NAȚIONAL. — Mercuri la 23

Ianuarie 1885, Balul cu tombolă pentru spo-

rirea fondului filantropic și a treia serbare a

aniversării societății funcționarilor publici

(Filantropie și Economie), reprezentată azi

prin 1626 membri. M.M. L.L. Regele și Re-

gina vor onora cu prezență M.M. L.L. această

serbare.

Preful intrării, pentru o persoană 5 lei.

Loje de rangul I, lei 50. Loje de rangul II,

lei 40. Loje de rangul III, lei 30. Fiecare bil-

et de loje are alipit patru cupoane, care dău

drept de intrare la patru persoane. Lojele se

afă de vânzare la secretarul societății, d-nu

Basile N. C. Besleșeanu, la sediul societății

să Bulevardul Elisabeta, No. 12.

SALĂ BOSEL. — Astă-seară, 9 Ianuarie

1885, se va da de către societatea Carpa-

tită Mare bal pentru sporierea fondului soci-

etății; între altele jocuri obișnuite se va juca

Româna. Intrarea pentru o persoană 3 lei;

pentru familiile 5 lei.

BALURI MASCATE

SALONUL TEATRULUI DACIA. — Martea

Joia, Sâmbăta și Duminica Baluri măscate.

— Muzica reg. 1 de rosiori sub conducerea

d-lui Wiest și băndă de lăutari a cunoscu-

țului Padureanu vor executa cele mai noi

arii de dans și de salon. — Intrarea pentru

d-nii ofițeri 2 lei cu garderoaba.

</

